

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trinioiu cu post'a în lăintrulu monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adreseate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 1.

Sibiu, 3/15 Ianuariu 1879.

Anulu II.

Presente de anulu nou.

Serbarea anului nou este datina multu mai vechia decâtu insusi Christianismulu. Vre-o di óre-are, cá inceputu alu unei parti din viati'a ómenesca, era tinuta și serbata în tóta anticitatea, pre-átu póte fi ea cunoscuta din istoria. La evrei, lupa-ce au fostu scosi din Egiptu cu vreo 2 mii de ani inaintea născerei lui Isusu Christosu, legis-atoriulu loru Moise profetulu, le-a ficsatu dio'a de anulu nou pe la finea lui Septembre (lun'a Ethanim, lupa calendariulu modernu lun'a Tisri), și se anuntia poporulu prin sunete de trímbitie se, de unde și numia abatulu trímbitieloru, éra lui Iehova îi ducea victime de arsu în focu. La Romanii anticu anulu nou era pusu pe 1 Ianuariu în onórea dieului Ianus celu cu doue fecie, prin care se representá anulu vechiu și anulu nou. Darurile de anulu nou era órte usitate în antic'a Roma, în cátu mai tardiu celu usu se prefacuse în lege. În acea di familiile patriciane avé dreptu se pretenda dela clientii loru presente, sau asia numite daruri, demne de rangulu ce avea în societatea cea înalta. În periodulu imperatoriloru chiaru și acestia cerea presente, sau nai bine tributulu, dela toti locuitorii Romei. Dupace inse dio'a de anulu nou cadea în serbatorile Saturnalieloru, ale caroru urme le vedemu în carnavalulu modernu și în nebuniile lui, poporulu nai avea datin'a de a'si petrece în mancaru și beturi, în cantece și salturi, încependu dela 17 Decembre, în care isi daruia unii altora obiecte liveise, mai virtosu inse facii de céra și figuri nici de lutu, olisióre s. a. Chiaru și sclavii (sierbii) avea atunci dile de bucuria, éra anume într'o di numita siedeá și se ospetá la mése alaturea cu omni și cu dómnele loru, cari inca le și sierbia cá în semnu de satisfactiune pentru suferintiele loru le preste anu și cá reminiscentia la epoc'a de auru a dieului Saturnu, pre candu se dice cá ar fi dominatu într'u ómeni pace și bucuria, libertate și egalitate universale.

Christianii în secolii de antaiu se feriá de serbarea anului nou, din caus'a neauditeloru desfrenari a care degenerasera Saturnaliile, ba tocma și serbatoréa jidovesca; éra câteva sínóde pâna la celu rullanu din Constantinopole (An. 692) au și afurisitu serbatorile acelea. Ele inse s'au transformatu successive în ceea ce vedemu și astadi: Craciunu

și Anulu nou. Dara anului nou i s'a datu alta semnificatiune: memori'a Taiarei impregiuru, cá si Craciunului memori'a născerei lui Is. Christosu. Mai multu timpu inse anulu nou se incepea la Craciunu, chiaru și în Germani'a, de unde au trecut în Ungari'a, împreuna cu datin'a de a trimite presente, daruri, sau precum le dîcu slavii, plocóne.

Dara noi romanii de unde amu luat aceste serbatori, anume și anulu nou? Le-amu luat și le avem de acolo, de unde le are Itali'a și tóte popórale învecinate cu acea peninsula, și nu cunoscemu studiu ethnographicu mai instructivu, mai interesantu și placutu, de cátu ar fi acesta pentru natiunea intréga. Inceputuri bune s'au facutu pe acestu terenu de cátra mai multi literati, și chiaru pâna acum rezultatele sunt din cele mai dorite.

„Dara ce atáta vorba de dascalu carturari, — se ne spuneti voi, unde ne sunt presente de anulu nou alu nostru, despre care vorbirati în inceputu, cá-ci éta, amu intratu în trelsulu, de si cu 12 dile mai tardiu decâtu cealalta lume européna?

Astemperati-ve înpatientia ómeni bunu, cá-ci acestu anu nou a încarcatu pe spinarea sa, anume pentru întregu poporulu de nationalitate romana locuitoriu în Ungari'a și Transilvani'a, presente câte nu aru încapea în tóte casele și locuintiele dvóstre, candu ati voi se le primiti. Intre acelea la loculu antaiu sunt ABCdare, gramatici și dictionarie magiare, în atátea milióne și sute de mii de exemplarie, pre cáti romani și romane se afla în vietia, și pre cáti se voru mai născu celu pucinu în urmatorii 6 ani. Noi inse vedemu cá dv. nu ve îndestulati cu acelea presente respectabili, sunteti astadata lacomi cá patricianii din Rom'a, v'ati mai datu și cu ceea ce numesca tarcii „Bacsisiu”, pe care ilu ceru dela tóta lumea. Prea bine.

Asia dara anulu nou ve mai aduce și unu deficitu, deocamdata numai de 22 milióne 802.398 fl. val. austriaca; și daca nu ve saturati nici cu atáta, iubilarulu ministeriale „Pester Lloyd” ve promite pe parol'a sa de onóre, cá pâna la finea anului veti avea marea bucuria de a vedé acelasu deficitu adausu inca celu mai pucinu cu 11 milióne fl.*)

Dvóstra inse prea v'ati induleitu în presente, și stati se dati asaltu pentru mai multu. Roga-mu-ve

*) Nr. 8 din 8 Ianuariu.

se aveti ceva patientia numai pâna candu ddni ministrii voru mai regulá și noulu imprumutu de statu pre langa miculu interesu 10 sau 11% pe anu, pentru-cá datori'a Ungariei se ajunga la cifr'a rotundióra de 800 milióne, și atunci una parte considerabile din interesele anuali va cadea totu cá prezentu asupra pungei dvóstre.

Óre inse bine este, frumosu este, cá dv. se primiti mereu la presente si se nu faceti nici-unu contrapresentu? Nu asia se întielegu serbatorile Saturnaliiloru. Ómenii de buna educatiune sciu cá o mâna spala pe alt'a și cá darulu daru astépta. Apoi se remana vorb'a aci între patru ochi: noi amu potea scapá cu unele contra-presente, alese din obiecte fórte vechi, precum este de exemplu: limb'a nóstra nationala cu tóta literatur'a ei, trecutul de mii de ani cu tóta istori'a nóstra, tóte scólele câte le-amu infintiatu noi și parintii nostrii cu sudori de sange, onórea și reputatiunea nóstra nationala, castigulu întregu scosu dupa labórea de preste anu, si ce nu s'ar ajunge, una parte din fundu, din capitalu, éra cá adausu, pucintica dare de sange, reprezentata pe anu prin 15—20 de mii dintre fetiorii nostrii cei mai sanetosi.

Daca onorabili nostrii lectori nu se îndestulescu nici cu aceste presente de datu și luat în Saturnaliile moderne, culp'a nu este a nóstra, ci a anului 1879. Noi din partea nóstra vomu continua și estimpu a'i desdauna sacrificandu ceea ce avem, adeca tóte poterile nóstre, spre a înmultí nutre-mentulu spirituale pentru toti, a sustiné și consolidá credint'a într'unu viitoriu multu mai fericitu.

Republic'a francesca consolidata.

Duminea în 5 Ianuariu s'au facutu în Franci'a alegerile senatoriale.

Trebuiau a se alege 82 senatori, între cari 75 alu caroru mandatu espirase conformu constitutiunii, care prevede reinouirea în serii de câte 75 la fia-care trei ani, și 7 ale caroru locuri devenisera vacante prin mórtea titulariloru.

Succesulu a fostu stralucitu, a trecut chiaru peste asteptarea generale.

S'au alesu 64 republicani.

D. Gambetta, în discursulu tienutu la banche- tulu ce i se oferise de caletorii de comerciu, a disu:

Foisiór'a „Observatoriului“.

Eva séu Giurulu Lumei în cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

(Urmare și fine.)

A cinci'a scrisóre.

Robertu catre Scarlatu.

Nu sciu dieu cum se me desvinovatescu, Scarlate, mai cu séma pentru ostentéla ce 'ti ai datu de scrie la Buenos-Ayres. N'am trecut înca marea; vuntu totu la Dinan, și nenorocit'a mea calatorie în giurulu lumei pare-mi-se cá s'a amanatu pentru totu léuna.

N'ai de cátu se judeci.

De mai multu de cincispredece luni, priimescu órte regulatu scrisorile tale. Iérta-me cá le amu asatu nerespunse. Cátu de nemotivata se fia tacerea mea, asiu mai fi prelungit-o póte, fára o intalnire ce um avutu aci din intemplan. Am vediatu pe unulu din vecinii tei din Pontoise. Cum, Scarlate! te ai insurat! Insurat de trei luni, si eu se nu sciu nemicu! Acésta scire m'a pus intr'o mirare ce nu-ti pociu descrie. A trebuit dar cá unu locuitoriu din Pontoise se se ratacésca pâna în Britani'a, pentru cá se aflu acésta noutate!

Dar nu acésta me surprinde; din contra, me miru ea, spre a comite o fapta atátu de négra, nu te ai retrasu în fundulu vre unei pustii. Tu, Scarlate, insurat! Candu gandescu la acele minunate bucati de elocintia ce-mi adresai prin posta, candu imi aducú aminte de poternicele tale argumente contra casatoriei, unu risu nesfirsitu me apuca.

Si eu sunt insurat, Scarlate; si déca nu trebuie se-ti ascundu nemicu, acésta e caus'a îndelungatei mele

taceri. Cum asiu fi îndrasnitu se'mi marturisescu gresial'a celui mai infocatu apostulu alu vietiei de holteiu? Amu gresitu, éra tu, si mai multu; sunt siguru cá nu vei mai începe, cátu vei trai, lupt'a pe terenulu acesta.

Dupe cum diseiu, în epoc'a candu iti scriamul ultim'a mea scrisóre, eramu fórte înamoratu și fórte nefericitu, atátu de nefericitu, ca me inbolnaviiu asia de reu, în cátu eramu aprópe se me vindecu de totu de superarile mele. În culmea suferintiei mele, neas-temperulu meu celu mai mare era din caus'a lady Wolsley. Nu o poteamu urmá, fia care minutu ce trecea imi parea ca aduce unu nou obstacolu aliantiei nóstre. Unde era ea?

Statui în patu cinci luni. Dupe acestu tempu, abia insanetosiatu, luai unu locu pentru Iersey, so- cotindu se trecu fara întârziere în Angleter'a. Înainte de a plecá, imi veni gustulu se mai revediu odata Vauvertulu, acea casa în adevéru fatala, unde-mi gasisem bucuri'a și durerile mele. Era nópte candu sosiiu pe malurile Rancei. Prin o curiósá intemplan, peisagiulu era luminatu cá si ánteia data candu venisem în aceste locuri. Lun'a se redicá la spatele ruineloru castelului și lasá Vauvertulu în umbra. O suma de amintiri venira indata se me coprindia; me intinseiu machinalmente pe siantiuulu, si în loculu pe care-lu scii; apoi acésta asemanare desteptandu în mine o sperantia, me intorseiu deodata, asceptandu-me aprópe a revedea pe Ev'a, asia cum mi-se aratase la feréstra.

Si o vedui, într'adeveru, liniscita, zimbitoré. Cá mai înainte, privirea ei se îndreptá spre mine si nu me parasea. Unu tipatu innabusitu imi scapa din peptu; infierbentatu de friguri, trecuiu gardulu dintr'o saritura. Unu minutu în urma si intrámu în camer'a în care Ev'a imi aparuse.

O femeie cernita stá langa soba. La sgomotulu ce facui intrandu, se întórse. Recunoscu pe lady Wolsley. În acestu momentu, poterile me parasira de o data; cadiiui pe unu scaunu si mi perdui cunoscenti'a. Candu imi reveniiu în simtiri, eram singuru cu lady Wolsley. Aruncau în giurulu apartamentulu o

privire spariata; se opri pe portretulu în picióre alu unei fete tinere înbracata cu costumulu svedesu. Lady Wolsley imi urmarea privirea și zimbea cu dulcétia:

— Nu o recunosci? imi dise ea; este Ev'a.

— D-ta esci! strigaiu eu ducéndu'i man'a la bu- diele mele.

A trebuitu se întielegu atunci ca Eva, misteriósa mea aparitiune, nu era altuceva de cátu unu portretu.

Lady Wolsley, cu tóte aceste isi lasase man'a intr'a mea.

Eu fuseiu celu care me departaiu acuma cu unu feliu de spaima gandindu-me, ca milordu potea intrá si se ne surprindia. Ea întielese gandirea mea, o lacrima 'i veni în ochi.

Fia-i tierin'a usióra, demnului nobleman, Scarlate! Abia atunci bagaiu de séma, ca lady Wolsley purtá vestminte de veduva.

Éta povestirea autentica a sfirsitului lordului Wolsley, lord prin curtoasie, dupa cum dîcu Anglesii, pentru ca nu era de catu alu siéptelea fiu alu unui membru din camer'a de susu. Chiar' în diu'a candu femeia lui imi scrisese acelu biletu de adio, ce me lovise atátu de tare, luase locu în diligenti'a dela St.-Malo, pentru a reservá o cabina pe vaporulu cu care era se plece la Iersey. La capulu stradei, tóta lumea descinse, dupa obicei. Milord singuru nu vroii se asculte de nemicu, si se cocotia pe imperiala. Acésta éra o ultima bravada si era fórte multumitu a o potea aruncá în trécatu inamicului seu de mórte, Ierzualului. Pe la sfertulu povernisului, caii o luara în trépatu, pe la mijlocu în galopu; ceva mai departe cadiura preste capu, si lordulu Wolsley, aruncatu pe deasupra loru, isi frânse gütulu. Veduv'a lui, în locu de a urmá caletorii'a, reveni la Vauvert. Acésta 'mi esplica pentru ce, în totu tempulu morbului meu unu trimisa misteriosu venia în tóte dilele se céra noutati despre mine.

Poti judecá déca insanetosierea 'mi-a fostu dulce. Trei luni dupa ce-'si purtá doliulu, Ev'a (imi place s'o numescu asia) a devenitu soci'a mea. Nu te acúsá

„Amu anunțiatu o majoritate de doue-dieci voturi! Ei bine, d-loru, acum — si, pentru ca suntu ómeni care 'si facu o petrecere de-a me tratá de prorocu mincinosu inainte de realizarea evenimentelor — imi place se le marescu necazulu — dicu ca nu va fi de doue-dieci voturi; mergu mai departe, nu voru fi chiaru doue-dieci si cinci, nu — vomu avé si surprinderi.“

Intr'adeveru, a fostu, déca potemu dice asia, o surprindere.

Maioritatea republicana in viitoriulu Senatu francesu este de 57 voturi.

In fine, poporul francesu dupa síepte ani de lupta, de practicare cu staruintia si neobosire a institutiunilor republicane, incorona oper'a lui prin aceste alegeri, care se potu considerá cá definitiv'a intemeiare a republicei.

Senatulu, inventatu de coalitiunea reactionara nu spre a fi unu corpu ponderatoru si moderatoru, ci cu scopulu de a nabusi séu de a neutralisá vointia orasielor prin sate si votulu universale directu prin votulu cu doue grade; Senatulu, creatu pentru a intretiene anarchi'a si nepotinti'a gubernamentale si pentru a discreditá legalitatea republicana, încetése de a mai fi o institutiune de conflictu permaninte.

Elu a intratu, prin alegerile de la 5 Ianuariu, cá unu elementu de ordine, de progresu, de pace si de concordia, in rendulu institutiunilor intemeiate pe vointi'a nationale si a devenitu o noua putere pentru jun'a republica.

„Gubernulu, a disu d. Thiers, va fi in fine alu celor mai intielepti“ si dis'a sa s'a adeveritu cu tota lupt'a, cu tóte incercarile chiaru criminale ale coalisatoru monarchisti de a pune stavile in-deplinirei vointiei natiunii.

Salutamu cu respectu marea natiune, care a sciutu se inpuie astufelu vointiele sale pe calea legale si care a datu lumei unu stralucitu esemplu de ce póte face unu poporu cu buletinulu de votu, candu ilu intrebuintiedia cu petrunere, candu isi esercita drepturile necurmatu, cu staruintia si cu dorinti'a binelui publicu mai pre susu de ori-care altu.

S'a inputatu adesea Franciei, cá unu mare defectu, ca ea a fostu poporul ratiunii abstracte, alu ratiunii ideale; déru acésta constituie geniulu nationale alu Franciei, calitatea ei prin escelintia. Ea a fostu totu-d'a-una in capulu ideiloru, a iubit libertatea pentru libertate si — fara se încetese de a fi ce a fostu — a observatu in tempu de síepte ani o politica prudente, mesurandu-si silintiele dupa posibilitate, si astadi culege fructele acestei intielepte politice.

Correspondintele parisianu alu diarului Times, constatandu evolutiunea produsa in idei in Francia, mantinerea linistei pe care agitatorii n'au isbutitu se o turbure, succesulu Espositiunii si ospitalitatea cordiale ce Franci'a republicana a oferitu Europei monarchice, dice:

„O asemenea situatiune era pene acum necunoscuta generatiunii actuale si inamicii Republicei recunoscú ei ensisi, ca ea nu mai póte peri d'aci inainte de cátu prin gresielele ei.“

de catu pe tine, aparatoru inconsecentu alu celibatului, déca nu ai sciutu tóte acestea mai curendu. Si acum caletori'a mea in giurulu lumei e negresitu terminata. Te consiliesu se vii se me visitesi la Dinan. Aci, voiu avea o mare bucurie de a te inbracisia, si de a ceti femeiei tale eroicele tale filipice in contra casatoriei.

Diverse.

— Dupa ce Danedii in anulu 1679 au intre-prinsu o espeditiune de resbelu in contra Hamburgului fara inse cá se 'si ajunga tient'a dorintieloru avute, locuitorii din Hamburg pusera se se bata o moneda, care pe aversu purtá urmatórea inscriptiune: „Regele Danemarcei a fostu inaintea Hamburgului; ce au seversitu se póte ceti pe cealalta parte.“ — Pe reversu nu se afá inse nemica.

— Unu tieranu fú intrebatu de catra preotulu seu se i spuna, ca cine l'au facutu si nesciindu se i respundia, preotulu adresa aceeași intrebare unui baiatu de 6 ani. „Nu-ti este rusine, i dise apoi preotulu, se nu scii ceia ce scie si unu copilu?“ „Acésta nu este nici o mirare, replica betranulu tieranu, eu sunt betranu si am uitatu, dara acestu strengaru de baiatu este numai de ieri de alaltaeri, elu o póte sci.“

— Generalulu Latour Maubourg isi pierduse intr'o lupta unu pecioru. Servitoriulu seu i plangea de mila, dara generalulu ilu consolá dicendu-i: „Taci, nebunule, pentru ca de tine este acuma mai bine, de aci nainte n'ai se cureti decatu numai o cisma, éra nu doue cá pana acum!“

Dómna pe sórtea ei, ca-ci si-a desarmatu inamicii, Republic'a francesá póte merge acum sicuru si fara stavile spre scopulu ei, fericirea intrégului poporu. „Romanulu.“

Parlamentulu Bulgaru.

In privinti'a parlamentulu bulgaru se scrie din Rusciuk catre „Politische Correspondenz“ urmatórele: „Adunarea notabililor bulgari in Tirnova, care va indeplini rolulu unei Constituante, va coprinde 286 membri, parte alesi, parte numiti de gubernu, si se va inparti in trei grupe.

„Grupa cea d'antaiu se va compune din: a) presiedintii celoru trei consilii din fia-care judetiu (Okroug), adica consiliulu municipalu, administrativu si judecatorescu; Bulgari'a de Nordu avendu 38 districte, acésta clasa de reprezentanti va fi de 114 membri; b) presiedintii consiliulu supremu administrativu si alu consiliulu supremu judecatorescu din fia-care sangiacu (guberniu); suntu cinci asemenea sangiacuri ale caroru resiedintie suntu orasielu Rusciuk, Varna, Tirnova, Vidin si Sofia. Presfedintii consilieloru judecatoresci se numescu de gubernu, astufelu ca dintre deputatii grupei d'antaiu se fia 43 membri numiti de gubernu si 81 alesi de poporu.

„In grup'a a dou'a suntu 120 deputati, care voru fi alesi in 120 colegii electorale de cáte 10,000 locuitori. Alegetoru e fia-care Bulgaru in etate de 22 ani, care posedo o proprietate séu are o profesiune. Suntu esclusi de la dreptulu de alegetoru servitorii, ucenicii si lucratorii cu diu'a. Poporatiunea Bulgariei de Nordu se socotesce a fi de 1.200,000 suflete.

In a treia grupa suntu: a) 10 membri ai inal-tului cleru crestinu, si anume 9 episcopi bulgari si episcopulu grecu din Varna; b) muftiulu—capulu bisericeii otomane—din Vidin si marele rabinu din Sofia; c) 30 membri pe care are dreptulu se 'i aléga actualulu gubernatore alu Bulgariei. Se póte cá elu se aléga 10 pene la 11 mohametani pentru reprezentarea poporatiunii mohametane, care se socotesce a fi de vre-o 100,000 suflete.

„Adunarea va alege pe presiedintele seu si biuroulu. Principele Dondukoff va deschide prim'a siedintia cu o cuventare, éru dupa aceia va numi pe d. Sukianoff cá se ilu represinte. Elu va stá la dispositiunea Adunarii si va fi consultatu de densa, inse nu va avé nici o putere séu dreptu de votú. In discursulu seu de deschidere, principele Dondukoff va informá Adunarea ca ea póte se respinga, se modifice séu se inlocuiesca cu altu ceva legile organice, precum si proiectulu de Constitutiune care s'a tramisu la Petersburg si se astépta acum se sosésca cu sanctiunea tiarului.

„Cea d'antaiu sesiune va tiené patru pene in siese septemani. Dupa aceia Adunarea isi va suspendá lucrarile si in Aprilie se va intr'uni din nou. Atunci inse numerulu deputatiloru din grup'a a doua va fi indouitu, adica de 240. Deputatii grupeloru tustrele se bucura de aceleasi drepturi. Comisarulu otomanu si delegatii ad-hoc voru asistá la siedintiele Adunarii la unu locu anumitu.“

Incidentele franco-tunisianu.

Reproducemu dupa diarulu Times descrierea faptele-loru care au provocatu neintielegerile dintre gubernulu francesu si beifulu Tunisului si care au datu locu la diferite versiuni esagerate.

Ece ce dice in acésta privintia corespondintele din Parisu alu diarului englesu:

„Adeverulu asupra incidentelu tunisianu care a fostu fórte multu esageratu, e simplu acesta: Beifulu nu numai ca se inpotrivi d'a acordá cercetarea propusa de gubernulu francesu in afacerea d-lui Sancy, déru amenintia înca d'a confiscá erghelia acestuia. D. Roustan, consululu francesu, declara ca densulu dinpreuna cu Ianicerii sei se va opune cu puterea la o asemenea confiscare si, in urm'a acestei otariri, functionarii beifulu se lasara de ideia loru.

„Gubernulu francesu e pe deplinu otaritu d'a cere satisfactiune pentru atitudinea ostila a beifulu.

„E dreptu ca d. Maccio, consululu italianu, a fostu escortatu pana la locuintia sa de soldati italiani de si cu cate-va dile mai inainte echipagiulu unei corabii francese fusese opritu d'a face esercitii afara din orasiu; inse, candu d. Roustan se jalui de acésta preferintia facuta consululu italianu, beifulu i respunse ca nu scia nimicu despre escorta si ca va blamá acestu faptu. Asia si facu; éru d. Maccio isi esprima parerea de reu, observandu ca tocmái atunci sosise din Beyruth, unde e obiceiul d'a escortá pe unu consulu nou in felulu acesta, si ca crediuse ca in Tunis domnesce aceiasi regula.

„Acestu incidente e prin urmare fara insemnatate si nu e de locu adeveratu ca Italia cauta se faca dificultati Franciei. Italiei i s'a datu se intieléga intr'unu modu fórte lamuritu ca Francia s'ar opune chiaru cu armele in contra dorintiei vr'unei puteri europene d'a castigá preponderantia in Tunis, de óre-ce ar considerá acésta cá o amenintiare a Algeriei. Prin ur-

mare, nu se póte admite ca Italia face intr'adinsu dificultati.

„Se crede in genere ca atitudinea beifulu i-a fostu insufлата de represintantele unei puteri amice Franciei, care urmaresce prin urmare o politica personala, contraria instructiuniloru sale.“

„Romanulu“

Din sal'a Tribunalulu reg. ung. din Sibiu. — Dumitru Radu, sergentulu de dorobanti.*)

In diu'a de 16/28 Decembre a. tr. s'a tienutu in sal'a tribunalulu de aici, o interesanta pertractare finale; — interesanta nu pentru cá respectivulu casu criminalu ar fi fostu cine scie catu de complicatu — ci din cauza, cá acestu incidentu e de mare insemnatate internationala. — Dara mai inainte de a intrá in meritulu criticeii objective se constatamu faptulu asia precum a decursu — rezervandu-ne dreptulu de a ne esprima la urma si parerea nóstra pentrucá asia onoratulu publicu cetitoriu cu atatu mai lesne se'si póta face o icóna adeverata asupra unei cestiuni, care póte nici la 10 ani nu se mai intempla din cauza, ca acusatulu e dintr'unu altu statu, — elu adeca este din Romania.

Acusatulu este Radu Dumitru de 23 ani, necasatoritu, sergentu in armat'a Romaniei, din comun'a Rucaru, districtulu Pitesti, fara avere. nepedepsitu, cu statiunea in Riu-Vadului — vecina cu graniti'a Austro-Ungariei langa Turnu rosiiu.

Casulu au fostu urmatoriulu:

In Augustu 1877 s'a fostu pradatu prin mai multi talhari in mai multe rinduri calatori si pichetele granitiariloru romani din apropierea Galbinei, — furandu-li-se vestmintele, pusile de reserva si bani in suma de 15 napoleond'ori, si batendu'i si chinundu'i in modu neaudit chiaru si pe granitieri romani. Facendu-se aratare la comand'a respectiva, acésta a ordonatu numitulu sergentu — se caute impreuna cu cei 5 feciori ai sei — si cu ajutorulu a 20 de ómeni se prindia cu ori ce pretiu pe talhari.

Amesuratu acestui ordinu comandantulu si pornesce cu numitii feciori si cu puter'a pe muntele Galbina — situatu pe granitia intre Romani'a si Transilvania. Acolo dá prin paduri preste unu romanu anume Const. Bucuru Mitrea, care fiindu suspectu l'au incongiuratu pentru, cá se-lu prindia. Acel'a vediendu, ca nu póte scapá, a inceputu se pusce in putera — eara pe unulu lovindu'lu in capu cu unu ciomagu, a spartu cerculu voindu se scapa cu fug'a. In momentulu acel'a inpuscandu si soldatii si puter'a ne mai acceptandu comand'a acusatulu sergentu, l'au ranitu in peciorulu stengu, in care s'au aflatu apoi 14 halice si unu glonte. — Prindiendu'lu l'au adusu apoi la vama. In tempulu acela pe cale mai inainte de ajunge la vama numitulu C. B. Mitrea a muritu.

Prin cercetarea facutu in Romani'a s'a constatatu, cá numitulu sergentu comandantu si-a inplinitu numai ordinulu seu inpusu conformu regulamentulu militaru si instructiunei sale.

In Aprilie 1878 — la invitarea unora dela comand'a din Turnu-rosiiu numitulu sergentu s'a dustu acolo cá se petreca cu ei.

Dara aci fu prinsu de 2 gendarmi, adusu si inchisu la tribunalulu de aici subtu pretecestu, cá elu ar fi omoritu pe C. B. Mitrea.

Acésta s'a intemplatu la 16 Aprilie — si de atunci pana in 28 Decembre, adeca aproape 9 luni fú detienutu numitulu sergentu in prinsóre preventiva.

Cerendu-se prin ministeriulu de esterne alu Romaniei estradarea sergentulu pentru de a fi eventualu judecatu din partea tribunalulu militaruu competentu de acolo, tribunalulu din Sibiiu a decisu pe bas'a acteloru, se nu-lu estradadie pretindiendu ca faptulu s'ar fi comisú pe teritoriulu Ardealulu.

Asia dupa ce s'a facutu cercetare pre deplinu si s'a cerutu si actele din Romani'a, s'a tienutu aici pertractarea finala, care a duratu dela 9—12 óre, si in care sergentulu acusatú, s'a aparatu in modu stralucitu, aratandu, cá chiaru candu ar fi comandatu elu soldatiloru si puterei cá se inpusce si chiaru candu ar fi inpuscatu si elu iususi asupra lui C. B. Mitrea, ceia-ce nu a facutu, elu si-ar fi inplinitu numai datori'a de soldatu si comandantu éra de alta parte constatatu fiindu, ca pusca lui a fostu cu acu (Hinterlader) nu a potutu se pusce cu halice. Acusatulu respunde mai departe la intrebarile presiedintelui, ca nu póte sci, care din soldatii séu putera a nimeritu, ca a comandá focu in o astufeliu de positiune a fostu imposibilu, si ca in pericolu soldatulu numai ascépta dupa comand'a ca dinsulu nu au potutu cunosce pe ciobanulu acela — si cu atatu mai pucinu a potutu sci ca e pe

*) Intardiatu din lipsa de spatiu si din caus'a Sf. Serbatori.

Red.

teritoriulu Transilvaniei, fiindu diferenția numai de o puscatura. Tóte aceste respunsuri sergentulu le a datu in tonu respectuosu si standu in totu tempulu in positiune de militariu. Dupa-ce aparatoriulu, d-lu cons. gub. in pensiune Ilie Macelariu róga pe tribunalu cá se se abstina dela cetirea multoror protocoló, ce sa si intemplat, se cetesce la rogarea procurorului numai fassiuinea martorului Sierbanu Nanu.

Acestu protocolu luatu fiindu la tribunalulu din Rimniculu Valcii, — din partea d-lui Jonescu in limb'a romana a causatu la cetirea lui multu necadiu Colegiului.

Acusatul contesta si asupririle ce i se aduc prin protocolu le respinge si néga a sci absolutu ceva despre cele contienute in elu.

Dandu-i-se cuventulu procurorului pentru cá se-si formulede acuzarea sa, d-sa concentrédia tóta acuzarea in 3 puncte prin care voiesce a probá culpabilitatea numitului sergentu si adeca: considerandu ca ar fi recunoscutu inaintea gendarmilor si doctorului Eisenmayer ca elu a inpuscatu pe C. B. Mitrea; — considerandu ca ar fi fostu la fati'a locului cu pusc'a si in fine considerandu, ca au executatu ordinulu falsu: pe bas'a acestoru dovedi indirecte propune a se pedepsi dupa §. 143 a. cod. pen. pentru vatamare grea corporala, nepotandu-se constatá prin a cui inpuscatura s'a causatu mortea, — provocanduse mai departe la §§-ii 262, 263, 264 si 269 a proced. pen.; in considerare inse, ca acusatulu au fostu 9 luni in inchisóre preventiva fara vin'a sa propune a se judecá numai la 6 luni temnitia grea cu o di de postu in septamana si eliminare din Austro-Ungaria.

Defensorulu dlu cons. J. Macelariu combate cu documente vii, scurte, dara bine precisate, cumca tóte cele 3 indicii nu se potu aplicá de locu asupra acusatului, pentru ca acesta nu s'a exprimat catra nimeni, cumca elu ar fi inpuscatu pe C. B. Mitrea; ca au fostu la facia locului e adeveru, sergentulu comandante in sa si-a implinitu numai mandatulu, si chiaru daca ar fi comandatu sau inpuscatu insusi, si-aru fi implinitu numai datori'a de soldatu; éra incatu pentru aceia ca si-ar fi implinitu ordinulu falsu acéstá nu se póte afirmá, pentruca e in genere cunoscutu, ca la militia unu inferioru nu are de a intrebá de motive, candu primesce vre-unu ordinu dela superiorulu seu, deci a trebuitu se isi implinésca ordinulu seu. Nu a voitutu si nu a potutu se se faca insusi vinovatu de calcarea legiloru militare.

Nefiindu deci nimica probatu, se róga, cá tribunalulu pe bas'a §-lui 288 a proced. pen. se achite pe acusatulu.

Dupa o scurta replica si duplica tribunalulu se retrage in sal'a laterala, si inainte de 12 óre publica urmatórea sentintia:

„Dumitru Radu sergentu in armat'a Romaniei s'a facutu culpabilu de crima pentru vatamare grea de corpu comisa asupra lui C. Bucuru Mitrea si s'a condamna in sensulu §-lui 143 si in legatura cu §. 54 a cod. pen. — la 2 luni temnitia grea cu o di de postu pe septamana, — la purtarea speselor, cari se declara de neincassabile, si in fine dupa implinirea pedepsei se eliminédia din statulu Austro-Ungariei.“ Procurorulu se multiameste, cu acéstá sentintia éra acusatulu isi cere unu terminu de cugetare de 24 óre.

Asia a decursu acéstá pertractare, la care dupa modest'a nóstra parere, ar fi fostu de lipsa, bá chiaru o necesitate imperativa, cá colegiulu se fia fostu compusu din judi mai cunosctori de limbá romana, decatu cum a fostu cei presentii.

Dorimu si speramu, cá in viitoriu la asemenea casuri insemnate, spre a satisfacé justitiei pe deplinu, cei competentii voru fi cu mai mare atentiune la compunerea colegiului, cá asia publiculu ascultatoriu se nu póta remanea la indoiála in nici o privintia si se-si póta formá convingerea obiectivulu despre vinovati'a séu nevinovatia acusatului si prin urmare despre judecarea sau achitarea respectivului.

Sibiu, 27/8 Ianuariu, 1879.

Dr. N. Olariu.

Sciri diverse.

— (Professiunile industrialila romani.) Industri'a mica, adeca nu cea mare de fabrica, ci asia numitele meserii sau „mestosiuguri“ este multu mai bine reprezentata la elementulu nostru romanescu de cátu o credeamu noi insine, cari in pessimismulu nostru celu negru o numimu aprópe nulla. Sisthem'a vechia, rigorósa, in parte chiaru barbara a corporatiuniloru ingradite cu privilegiuri mari, esclusive, basate pe principiulu de nationalitate, a fostu unu obstaculu cumplitu pentru romani. La acelu blastemu s'au adaosu

ambitiunea nóstra nationale stravechia, insocita de opiniunea totu asia vechia, dara eronata, cá artele si meseriile (artes et officia) desonóra. Si totusi, inca si pana in 1848 noi aveamu professionisti fórti multi, pe alocurea cáte una comuna intréga, fóra cá natiunea se'i scia si se'i cunosce. Espositiunea nóstra din 1862 la Brasiovu ne-a deschisu in cátu-va ochii, cá se vedemu si pe acestu terenu ceva mai departe. De candu Asociatiunea transilvana sparse si aci calea si incepú a incuragiá industri'a mica prin ajutórie de bani, rezultatele bune incepu a ne surprinde. Din mai multe esemple se tína locu aci numai doue.

Reuniunea sodaliloru romani din Sibiu avú curagiulu se invite pe publiculu intregu la productiunile sale din sér'a de anulu nou, cu program'a anuntiata si de noi in suplementulu Nr. 104 din a. tr. Sciti ce s'a intemplat? Sa'la cea istorica dela „imperatulu Romaniloru“, destinata din secolu pentru adunari numeróse, a fostu plina cu tóte camerele sale apartinente, din cauza cá la acea petrecere participaru nu numai familiile nóstre din locu si altele din comunele vecine, ci se póte dice cá maioritaea publicului a constatú din concetatiunii de alte limbi si anume din germano-sasi, in frunte cu domnulu comite supremu. Mai toti principalii, pe la cari se afla in activitate sodali si invetiacei romani, au participatu cu familiile la acea petrecere care decurse in cea mai buna ordine. Noi punemu temeiu pe acéstá inpregiurare, pentru cá ea este unu semnu bunu alu timpului, pe langa altele rele. Éta unde duce cultur'a superióra si toleranti'a nationale. Sodali romani avemu aici pana acuma numai vreo 52, si totusi densii prin portarea si periodicele loru productiuni sciura se castige asia de frumosu simpatiile concetatiuniloru si ale patronilor reuniunii loru. Speramu se aflamu mai multe in „Telegrafulu romanu“, mai alesu cá dn. colegu redactoru alu aceluasi este directoru alu reuniunii, care acum existe de 10 ani.

— (Despre stadiulu nou incare ajunsu industri'a mica la Brasiovu), avemu mai de curendu interessantulu protocolu alu adunarei generale tinute de asociatiunea respectiva in 17/29 Decembre anulu trecut publicatu in „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 103. Acea reuniune existe de 8 ani, in care periodu se asediara pe la vreo 16 ramuri diferite de industria 178 de baiati, anume in a. tr. 41 veniti din mai multe tinuturi ale tiei. La unii invetiacei sarmani de totu li se dau si vestminte, si toti sunt obligati a invetiá la scóla, care si dupa lipsele sale de invetiatura. Cu Sibiu si cu Brasiovulu rivalisédia intru aplicarea la meserii confratii nostrii dela Clusiu, Orasthia, Bistritia, si de pre aiea. O rogare avemu cátra toti patronii industriei mici. Se nu'i dea de invetiacei, pana ce n'au esitu celu mai pucinu din cele 4 clase primarie (normale), éra desemnulu mai alesu liniariu, se li se inpuna la toti fóra nici o distinctiune de ce meseria va invetiá, cá la tóte va avea multu pucinu lipsa de elu. Se nu o patia de es. cá la scóla magiara a industriariloru din Clusiu, unde multime de baiati nu sciú mai nimicu pre candu ii dau la „maisteri“, cum arata si „Kelet“ din 4 Ian. a. c.

— (Ciurma infricosiata.) Astadi numai ómenii cei mai betrani din partea meridionale a patriei nóstre mai sciú ce este ciurma (pestis, pestilentia) si tóte orrorile ei. Cá de 120 de ani mesurile aspre luate de guberne contra propagarei acelu blastemu au scutitu pe popórale europone de pericolu, cu exceptiune de tierile turcesci, dara cá de ani 40 incóce chiaru si in Turci'a s'a micioratu furi'a pestilencie; numai in tierile asiatiche iau mai remasu urmele. Éta inse cá prin contactulu in care au venitu russii cu turcii in Armeni'a pre cátu au duratu bataile din anulu trecut, pestilentia se artá pe neasteptate in provinci'a Astrachanu de cátra Marea caspica cu atáta furia, cátu in 10—15 dile omorí câteva sute de ómeni. Fiindu-cá pestilentia este morbulu celu mai contagiosu (lipitosu) pentru ómeni, gubernulu Russiei a si luatu mesurile cele mai severe spre a localisá turbarea ei, cá-ci de vindecare mai cá nu póte fi vorb'a; numai naturi fórti tari potu se scape de ea, si vai de lume, candu nu i se pune stavila absoluta prin carantine. Din vechimea cea mai departata se afla la scriitoru urme de pestilentia, betranii inse nu 'iau descriu exactu caracterulu, cá se se scia, cum era ciurma inainte cu 2—3 mii de ani. Ciurma despre care s'au scriu ceva mai multu in vechime, a fostu rea universale dela a. 542 d. Chr. din dilele imperatului Iustinianu. Se scrie, cá atunci a muritu a patra parte din locuitorii imperiului, adeca mai multe milióne de ómeni, auume in unele cetati si tinuturi n'au remasu nici-unu omu. Asia s'a intemplat si mai tardiu in evulu mediu de mai multe-ori. In Austri'a cea mai cumplita pestilentia a fostu in a. 1713. Ciurma se manifesta mai antaiu prin langedime simtita in totu corpulu, dupa care urmédia friguri violente si in urma lor se formédia bubóie tari si

fórti puturóse intre vintre, in desierturi, de multe-ori subtióra sau pe sub falci; adesea esu si pete sau petece vinete-rosii pe corpu. Bubóiele si uimele acelea sunt nespuse de dureróse, si in cele mai multe casuri mortali. Ciurma, cá si multe alte bóle epidemice se lipesc si omóra mai virtosu pe acea parte a omenimei, care traiesce in aeru necuratu, in locuri baltóse, pline si de mortatiuni, si care nu'si spala corpulu mai desu, nu'si schimba vestmintele, nu merge la aeru curatu, mananca la carnuri si pesci statuti, inputiti; mai alesu femeile necurate, caroru le este óresicum frica de apa, sunt fórti tare supuse la mórté prin ciurma, cá si la alte bóle.

— (Lini'a drumului de feru Orsiova-Verciorova) se va deschide catu mai curendu in urm'a negociatiuniloru satisfactóre ce au avutu locu tempulu din urm'a intre gubernulu romanu si celu austro-ungaru relativu la jonctiuni.

— (Jubileu diaristicu.) In 6 Ianuariu a. c. celu mai acreditutu si mai expanditu diariu din Ungari'a scrisa in limb'a germana „Pester-Lloyd“ si-au serbatu jubileulu seu de 25 ani trecuti dela infintiarea lui. Cu ocasiunea acéstá societatea Lloydului-ungurescu au datu unu banchetu stralucitu in sal'a cea mare a hotelului „Europ'a“ din Pest'a. Redactoriulu primariu alu numitului diariu d. Max Falk a fostu serbatoritu si i sau facutu ovatiunile cele mai onoratóre, atatu din tíera catu si din streinetate.

— (Pregatri de serbare.) Deja de pe acuma s'a pornitu in tóta monarchia o agitatiune laudabila pentru serbarea dilei de 24 Aprilie a. c. in care se voru implini 25 ani dela casatoriua Maj. Sale a Imperatului Franciscu Iosifu I cu august'a si prea gratiós'a nóstra Imperatésa Elisabet'a fic'a ducelui Maxisilianu de Bavari'a.

— (Regele Spaniei Alfons) se va casatori pentru a dou'a óra cu o principesa belgiana.

— (Armat'a austro-ungara.) Din siematis-mulu publicatu pe anulu 1879 se vede ca armata c. r. de linie are: 1 feldmarsialu, 23 feldzeugmeisteri si generali de cavalerie, 72 feldmarsialu-lieutenanti, 136 generalu-maiori, 316 coloneli. In stabulu generalu se afla 45 coloneli-lieutenanti, 44 maiori si 145 capitani afara de cei 34 atasiati, in fine 95 locotenti atasiati si 2 sublocotenti atasiati. Trupele pedestre adeca infanteri'a, venatorii si pionirii au: 155 vice-coloneli, 358 maiori, 2344 capitani; infanteri'a are 2243 locotenti, 4987 sublocotenti (inpreuna cu cei din reserva) si numai 712 cadeti; venatorii au 288 locotenti, 619 sublocotenti si 108 cadeti; cavaleri'a are 42 vice-coloneli, 64 maiori, 374 capitani, 768 locotenti, 807 sublocotenti si 78 cadeti; artileri'a are 30 vice-coloneli, 74 maiori, 414 capitani, 573 locotenti, 955 sublocotenti si 67 cadeti; la trup'a de geniu se afla 21 vice coloneli, 31 maiori, 165 capitani, 154 locotenti, 288 sublocotenti si 23 cadeti; pioniri au 53 locotenti, 84 sublocotenti si 9 cadeti; trupele sanitare au 1 vice-colonelu, 2 maiori, 24 capitani, 25 locotenti, 57 sublocotenti si 18 cadeti; trainulu are 2 vice-coloneli, 6 maiori, 50 capitani, 64 locotenti, 114 sublocotenti si 22 cadeti: corpu mediciloru militari numera: 2 medici ai stabului generalu, 20 medici superiori de tabu de 1 classa, 23 medici superiori de tabu 2 classa, 95 medici de tabu, 310 medici de regimentu de 1 classa, 310 medici de 2 classa, 990 medici locotenti, 9 medici de asistentia, 380 medici de asistentia in reserva si cativa submedici; clerulu militaru numera 1 vicaru apostolicu de campanie, 1 directoru consistorialu de campanie, 2 secretari consistoriali de campanie, 18 preoti militari si unu numeru mare de curatori militari, capelani militari si profesori, precum si predicatori protestanti si in fine 5 rabini de campanie; la auditoratu aflamu 3 auditori generali, 11 auditori coloneli, 13 auditori vice-coloneli, 37 auditori maiori etc. la intendantia se afla 1 siefu de sectiune, 1 intendantu generalu, 19 intendanti superiori 23 intendanti si unu mare numeru de subalterni.

— (Perderile russiloru in resbelulu trecut) dupa datele statice ale generalu stabului englesescu pe peninsul'a balcanica s'au ingropatu 129,471 éra din cei 120,950 cari au fostu retramisi in Russi'a fiindu bolnavi séu raniti au muritu 42,950.

— (Catastrofa vasului marinu „Thunderer“.) „Devastation“ si „Thunderer“ sunt colosii cei mai formidabili ai marinei britanice. „Thunderer“, care au primitu botezulu de apa la anulu 1875 coprindea 9190 tone, éra masinele lui lucrau cu o fortia de 6270 cai; cursulu seu era de 13½ miluri de mare pe óra. In diminéti'a anului nou acestu colosu care stationá in Marea marmar'a pleca dela Artali spre Bos-Bournon la exercitii de tiru. In momentulu candu se introduse obusulu intr'unulu din tunurile cele colosali, cunoscute sub numirea de „Woolwich Baby“ se audi o detunatura terribila. Obusulu explodase si sfari-

mandu tunulu si o parte a vasului causa si mortea la 8 persoane a echipajului, intre cari se afla 1 sublocotenent, 2 suboficieri, 1 corporal si patru matrosi. In urma acestei catastrofe vasulu va fi dusu la Angli'a pentru ca se fia reparatu, ceea ce va costa cateva milioane de franci.

(O morțe dupla.) In orasiulu Pitești s'a intemplat o morțe dupla destulu de curioasă. Doui soci bețrani, dintre care barbatulu numeră 85-90 ani, si femeia dela 75-80, traiau in cea mai mare iubire si armonia. Intr'o seara, siediendu la vorba dupa obiceiulu lor, intre altele, a venitu vorb'a si despre morțe: barbatulu dice femeiei ca ar dori se mōra elu cele d'anteiu, pentru ca femeia lui in urma se'i faca cele pentru sufletu dupa obicei; femeia i respunde ca densa ar voi se mōra cea d'anteiu. In fine, dupa mai multa discutie intre ei, convinu se mōra si unulu si altulu totu-odata.

N'a apucatu se se termine acēsta si femeia cere fiicei lor, care ii ingrijia, se'i aduca lumina de cēra, ce o pastră de la Erusalimu, pentru a le servi la finitulu lor, pentru ca ambii soci visitasera aceste locuri; dicēndu ca ea o se mōra, se aduce lumina si, dupa cāteva minute, mōre; barbatulu in urma dice: de orece au convenitu a muri odata amendou, trebuie se mōra si elu; se culca in patu; i se pune in mana aceiasi lumina; cāteva minute in urma isi dā sfer-situlu.

A trei'a di esia din curte cortegiulu funebru, care ducea la grōpa, intr'acelasiu sicriu, pe acēsta parchia, care cātu a fostu in viața s'a iubit si unitu in tōte, pāna chiaru si asupra mortii lor, de a fi totu in aceeasi ora.

(Chieltuielele ultimulu resbelu rusoturcu) s'au urcatu in totalu, dupa cum scrie diariulu „Ruskoja Prawda“ din Petersburg, la sum'a de doue miliarde ruble, dintre care 800 milioane ruble se vinu asupra lichidarii socotelorului cauzate de resbelu si asupra intretinerii armatei de ocupatiune.

Sumariu prescurtat din materiile publicate in Observatoriulu anul I.

(Urmare.)

- Nr. 38. Romanirea magiarilor, fantasia si fictiune.
Nr. 39. Propagand'a calvinilor intre romani si magiarizarea acestora, studiu istoricu si juridicu, in 4 Nri.
Nr. 40. Poporulu slovacu din Ungari'a, tinuta sa nationale si politica.
Nr. 41-2. Sistem'a dualistica combatuta in parlamentulu din Vien'a cu argumente grele.
Nr. 43. Agitatiuni electorale si lips'a de morala in politica.
Nr. 44. Tirani'a exaltata (Grünwald).
Nr. 45. Sistem'a federalismulu in parlamentulu din Vien'a.
Nr. 46. Din lucrarile congresulu dela Berlinu.
Nr. 47. Chart'a ethnographica a Turciei europene.
Nr. 48. Cestiunea Transilvaniei in congresulu europēnu, in 2 Nri.
Nr. 49. Continuari, corespondentie s. a. m.
Nr. 50. Ungari'a si Romani'a, insulte furiōse contra Romaniei si armatei romane in diariile magiare.

Ungariei (acestia insultati). — Memorialulu reprezentantilor Romaniei la congresu. — Literariu: pasquillulu „Romanismu“ de unguru A. Szántay.

Nr. 51. Continuari. — Dela Clusiu, studiu politicu relative la situatiune, in 2 Nri, de Ladislau Vaida.

Nr. 52. Congresulu. — Agitatiuni electorale etc. Nr. 53. Saraca Transilvani'a (sarcasmii din „Pesti Napló“.

Nr. 54. Oglinda din Boemi'a (paralele nationali si politice.) Erasi agitatiuni electorale. — Despre Bosni'a si ocuparea ei prevediuta. — Acte importante dela congresu, discursule plenipotentiarilor romani, in 3 Nri. — Literariu: Alexandri aparatu in Telegrafulu romanu (humoristicu).

Nr. 55. Oglinda concava din Boemi'a (totu paralela). Transilvani'a: Politia resistentei passive si politica activitatii parlamentare. Conferenti'a electorale conchiamata, program'a ei. — Informatiuni din sfera economiei nationale romanesce, cu cifre instructive, dupa Blätter für Handel etc. trad. de J. Romanu.

Nr. 56. Conferenti'a electorale a Romaniloru tinuta in Sibiu, relatieune asupra decursulu ei. — Processulu verbale alu conferintei, in doi Nri. — Ungari'a: Agitatiuni electorale cu versari de sange. — Testulu tractatulu dela Berlinu. — Romani'a: Statistic'a scōleloru. — Persecutiunile electorale in Rusi'a.

Nr. 57. Dela conferenti'a electorale din Sibiu; argumentele politice de resistentia passiva, in 4 Nri. — Nr. 58. Apellulu electorale alu lui V. Babesiu.

Nr. 60. Progressele passivitatii parlamentare in Ungari'a, dupa „Politik“, si dela Arad originalu. — In caus'a Basarabiei rapite, dupa H. Schuchart.

Nr. 61. Capitulare din resistentia passiva, ce insemnedia? (erasi paralela). — Reflexiuni asupra ocuparei Bosniei si Hertegovinei. — „Romanulu este bunu soldatu“, cuventele monarchulu.

Nr. 62. Despre adunarea generala a Asociatiunii transilvane. — Cum a fostu participarea la alegerile dietali.

Nr. 63. Ce insēmna ocuparea Bosniei. — Suveniru dela adunarea generala a Asociatiunii trans.

Nr. 64. Sciri nationali din Bucovin'a. Romani'a: Inceperea demobilisarei. — Inceperea versarei de sange in Bosni'a cu austriacii.

Nr. 65. Votulu minoritatii din conferenti'a electorale dela Sibiu, de N. Stravoiu, in 2 Nri. — Solidaritatea cehiloru. — Seraievo luat.

Nr. 66. Missiune politica ungeresca in Bucuresci. — Lig'a albanesiloru, conditiunile ei.

Nr. 67. Scrisori politice de ale lui Ludovicu Kossuth. — Ce a fostu la 1865, este si astadi (la Memori'a mitropolitulu Alesandu Siulutiu). — Din Bucovin'a, despre asociatiune. — Fundatiunea mitropolitulu A. Siulutiu. — Legea contra Socialistiloru.

Nr. 68. Viitoriulu Romaniei. — Despre societatea academica din Bucuresci. — Certe electorale ferbinti din Brasiovu, Alb'a etc.

Nr. 69. Legea electorale — monopolu alu aristocratii, dupa Ios. Hossu, in 3 Nri. — Brutalitati

dela Clusiu contra romaniloru. — Romanismulu in Sibiu. — Plansori multe dela Alb'a si din districtulu Nasaudulu.

Nr. 70. Institutele nostre de invetiamentu superioru, in 2 Nri. — Dela societatea academica, informatiuni si processe verbali in mai multi Nri. — Scōlele din comitatulu Hunedōrei, starea lor cea ticalōsa, in 7 Nri.

Nr. 71. Continuari si a. m. (Va urmā.)

Cu Nr-lu acesta se incepe Anulu II alu „Observatoriulu“. Conditiiunile de abonamentu se potu vedea in fruntea diariulu.

Pentru mai mare inlesnire a onor. publicu cetitoriu si la rogarile ce ni se facura deschidemu prin acēsta abonamentu si pe

Triluniulu Ianuariu—Martiu cu 2 fl. v. a.

Esemplarie complete si legate din cursulu anulu trecut mai avemu numai optu. Pretiulu unui exemplariu este de: 8 fl. v. a.

Table with 3 columns: Product name, Quantity, Price. Title: Pretiurile cerealielor si altoru obiecte de traiu au fostu la 14 Ianuariu in Sibiu.

Table with 3 columns: Product name, Quantity, Price. Title: Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci). 10 Ianuariu.

ABONAMENTU

la

„ALBIN'A CARPATILORU“

fōia beletristica, scientifică si literara cu ilustratiuni. Anulu III. 1879.

Redactoru: Iosifu Popescu.

Editoru: Visarionu Romanu.

Appare in Sibiu la 15 si ultim'a fiecarei luni in fascicole de cāte 2 cōle. Pretiulu abonamentulu: 1 anu 6 fiorini, 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50. — Pentru Romani'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Pretiulu abonamentulu se pōte tramite din Romani'a in bilete hypotecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiu, la birourile postale si prin tōte librariile. Nouiloru abonati li se voru tramite numerii aparuti dela inceputulu anulu III luna Octobru a. e. Fōia va aduce in colōnele sale articoli de sciintia cu scopu de a instrui pe cetitori in tōte directiunile cugetarei omenesci, se va sili a respandi in publicu acele cunoscintie, care sunt nedispensabile atātu pentru individi, cātu si pentru natiuni intregi, de cāte ori e vorba de unu adeveratu progresu in civilizatiune. In partea beletristica se va oferi publiculu, mai cu sama secululu frumosu o lectura nu numai distragetōre, ci si utila, careia se nu-i fia straine nici principiile estetice, nici regulile bunulu gustu. Fōia va tractā materiile literare din cele mai interesante, avendu pururea in vedere originalitatea obiectelor si a cugetarei, puritatea limbei si chiaritatea modululu de a scrie. Ilustratiunile voru corespunde asemenea asteptarei onor. publicu. Din anulu I si II mai sunt inca esemplare cu pretiulu scadiutu de 3 fl. seu 7 lei 50 bani anulu 1877, si 2 fl. seu 5 lei anulu 1878. (57) 2-3

Morburi de pieptu si plumani

de ori-ce natura se curēza siguru prin Alloplu de plante Schneeberg a l. Wilhelm pregatitu dupa prescrierea mediculu, si se capeta de la Franz Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen. Suculu acest'a s'a doveditu de bunu pentru dorerile de grumazu si pieptu, grippa, ragusiela, tusa si trōgna. Multi cumperatori marturisescu, ca numai suculu acestui-a au a-si multiami somnulu placutu. Escellentu este suculu acest'a, cā preservativa pe tempu neguros si aspru. In urma gustulu forte placutu copiiloru este folositoru, celui-ce suferu de plumani inse, o trebuitia; cantaretielor si oratoriloru contra vocei inchise seu ragusiute, unu midilocu necesariu. Multime de atestate confirma cele de susu: Cea mai clara dovēda despre effectulu extraordinariu alu acestui sucu este, ca cons. de curte de d. prof. Oppolzer, rectorulu magn. la universitate c. r. din Vien'a, ilu folosese cu celu mai bunu succesu in spitalu, precumu si la persoane private. Asemene s'a aflatu recomandabilu si s'a prescriu adese suculu acesta de multi alti medici indigeni si din strainatate. Pentru dovedirea celoru afirmate reproducemu urmatōrele scrisori recunoscutōre:

Testimoniu.

Fiuulu meu de siese ani Franciscu a suferitu optu septemani in tusa magarēsa in asia mesura, in cātu me temeam cā nu cumu-va se se innece; intru acea a slabitu cu totulu si a fostu atātu de debilu, in cātu abia stā pro petiōre. Atunci mi-s'a recomandat alloplu de plante de Schneeberg, si multiamita acestui midilocu minunatu, indatu dupa iutrebuintiarea primei sticle a mai incetatu tusa, dupa a dou'a sticle cantā bene afora copilulu, a venitu la potere si de atunci e deplinu sanetosu. — Si fetiorulu meu celu mai mare a scapatu in cāteva dile, prein midiloculu acest'a, de o tusa mare si ragusiela. Deci cu multiamita sincera estradan acestu testimoniu, pentru curarea rapede si miraculoasă a copiiloru mei si dorescu cā acestu midilocu se devina cunoscutu si folositu in tōte partile prein omenimea suferinda. Platz, 6. Martiu 1855. Anton Just. Laurentiu Scheibenreif, primariu. Onorate Domnule! Te rogu a-mi mai tramite cātu mai in graba inca 4 sticle dein renunitulu D-tale Alloplu de planta, dupa folosirea aloru 2 sticle afiu cā dorera de pieptu si gutu, pre cumu si respiratiunea scurta se micșoreza pre di ce merge, pentru ace'a me

adresezu astadata de a dreptulu la D-Ta, in sperarea de a capatā dein celu mai prōspetu. Acludu 5 fl. m. c. Cu tōta stim'a se subsēmna Heinrich Bock, chirurgu. Münchret langa Ostrang, 23. Febr. 1859. Testimoniu medicale. Alloplu de plante Schneeberg este unu medicamentu forte usuratoriu pentru doreri de pieptu, asthma, hectica, tusa, cataru, si este de recomandat in casuri de astfeliu de bōle. Hohenmauth, 25. Ian. 1858. Dr. Feschl. D-lui L. Cantily, apotecar in Graz. Onor. Dle! Folosindu in desiertu diferite midilōce pentru dorera de pieptu, de carea suferiam greu de 2 ani, am cercatu si cu o butelia de alloplu de plante Schneeberg anuntatu de d-ta, care se pōte recomandā pe siguru la toti hecticii; pentru-ca, dupa iutrebuintiarea celui d'antau exemplariu amu sentitu usiorare, si dupa-ce am mai cercatu cu 2 sticle din acēsta medicina minunata, sanetatea mi se restaurā pe deplinu. Multiamindu-si Dlu meu, din tōta anim'a, remanu alu D-tale servitoriu cu totu obligatu. Graz, 3. Febr. 1857. W. J. Pock.

Domnulu meu! (21) 29 Dupa-ce prin iutrebuintiarea alloplulu d-tale amu scapatu cu totulu de tusea mea si de ragusiela impreunata cu aceea, de care suferisem septemani si totu odata in urmarea binefacutōreloru rezultate ale acestui alloplu minunatu de plante mi-am recastigatu si vocea de mai nainte, me sentiu forte oblegatu a Ti multiami din tōta anim'a pentru acēsta inventiune salutară, cum si a recomanda acēsta medicina probata, dupa a mea convictiune, la toti cāti suferu de pieptu si mai ver-tosu cantaretiloru. Cu perfecta stima Peisching, 25 Juniu 1857. Ioanu Bauer, docent. Informatiunea despre folosire se alatura la fia-care sticle. Pretiulu unei sticle 1 fl. 25 cr. v. a. Pachetarea se computa cu 20 cr. Depositulu principale la Franciscu Wilhelm apotecariu in Neunkirchen. Alloplu de plante genuinu se mai afla in Sabiu: Friedrich Thalmayer, comerciante. Aradu: F. Tones & Comp. Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu. Alba-Julia, Juliu Fröhlich, apotecariu. Clusiu: Ed. Valentinu, apotecariu. Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu. Sighisiōra: J. B. Teutsch, comerciante.